

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«НАУКА ТА ОСВІТА БЕЗ КОРДОНІВ»

*XXIII Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція*

«ОСІННІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ»

Тези доповідей

Частина 3

27 листопада 2019 р.

Тернопіль

2019

УДК 0.82

ББК 94.3

Осінні наукові читання: XXIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: тези доповідей, Тернопіль, 27 листопада 2019 р. – Ч. 3. – Дніпро: ГО «НОК», 2019 – 104 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на XXIII міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію «Осінні наукові читання». Для науковців, аспірантів, здобувачів, викладачів та студентів вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ.

Оргкомітет інтернет-конференції не несе відповідальності за матеріали опубліковані в збірнику. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Всі матеріали надані в авторській редакції та виражають персональну позицію учасника конференції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Бібліографічний опис матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції зареєстровано в міжнародній наукометричній базі «*Google Scholar*».

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

покарання особам, які стали на шлях виправлення методом переведення їх на більш кращі умови утримання.

Література:

1. Градецький А. В. Освіта як засіб виправлення засуджених / А. В. Градецький // Держава та регіони. Серія «Право». – 2015. – № 1. – С. 51-55.
2. Таволжанський О. В. До питання змісту соціально-виховної роботи з засудженими до позбавлення волі / О. В. Таволжанський // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2013. – Вип. 22. – С. 83-86.

**ВИХОВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ
В УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ**

Кравець Н П.,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри психокорекційної педагогіки

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

м. Київ, Україна

Шовкун А. В.,

студентка факультету спеціальної та інклюзивної освіти

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

м. Київ, Україна

Останніми роками у зв'язку із запровадженням концепції «Нова українська школа» посилилася увага до здоров'я учнів, насамперед до

фізичного здоров'я, що відображено у одній із завдань концепції: збереження здоров'я школярів у процесі фізичного виховання. Турбота про власне здоров'я, його збереження стосується й учнів з інтелектуальними порушеннями, для яких характерні пасивність, безініціативність, відсутність інтересу, що проявляється у байдужому ставленні до власного здоров'я, відсутності позитивної мотивації до занять фізичною культурою. Звідси посилена увага до виховання в учнів з інтелектуальними порушеннями інтересу до фізичного виховання, уроків фізичної культури пов'язана зі станом їхнього психофізичного здоров'я, який негативно впливає на якість засвоєння школярами знань, умінь і навичок з усіх навчальних предметів.

Питання виховання в учнів інтересу і звички займатися фізичною культурою знайшли відображення у роботах із загальної педагогіки (С. Жевага, Б. Ведмеденко, Е. Вільчковський, М. Зубалій, О. Шевченко, С. Цвек, О. Дубогай, В. Оржеховська, Л. Суценко, Б. Шиян та інші).

Б. Шиян розглядає інтерес як один із найсильніших мотивів, оскільки він є виразом загальної спрямованості особи учня, що охоплює і скеровує такі важливі для навчання психічні процеси, як пам'ять, сприйняття, мислення, волю. Чим менший в учнів інтерес до навчання, тим більше вимагає примусів – наголошує вчений. Останнє викликає внутрішній спротив, вимагаючи від учнів підвищення вольових зусиль. У цьому випадку процес навчання стає безрадісним і втомлювальним, а результат – малоефективним [5, с. 113-114].

Фізичному розвитку учнів з інтелектуальними порушеннями та корекції притаманних їм недоліків розвитку присвячено роботи В. Грицюка, О. Дмитрієва, М. Єфіменка, Б. Сермеєва, М. Козленка, В. Мозгового, Б. Шеремета. Заслужують уваги погляди М. Козленка щодо прищеплення учням з інтелектуальними порушеннями інтересу до фізичної культури і спорту. Зокрема вчений визначив умови виховання у

школярів інтересу до фізичної культури і спорту: застосування учителем на уроках фізкультури рухливих ігор, у ході яких діти мають можливість вільно, творчо здійснювати рухові дії в межах правил гри; досягнення учнями у процесі занять успіхів та усвідомлення їх, оскільки постійні невдачі призводять до згасання інтересу, особливо у ослаблених дітей [2, с. 5-15]. Також М. Козленко переконливо довів, що правильне фізичне виховання і міцне здоров'я необхідне всім дітям, а цього неможливо досягти, не прищепивши кожній дитині інтересу до щоденних занять фізкультурою [2, с. 16-17]. Інтерес до фізичної культури Микола Панасович розглядав як важливу умову успішного фізичного виховання, наголошуючи, що лише тоді можна досягнути належного розвитку учнів, зміцнити здоров'я і підтримувати на високому рівні фізичні й психічні сили школярів, коли вони з інтересом будуть ставитися до уроків фізкультури і виконуватимуть фізичні вправи. Для цього варто виховувати в учнів свідоме ставлення до самостійних занять, що можливо завдяки відчуттю школярами позитивних змін у їхньому фізичному розвитку внаслідок занять фізичною культурою. У школярів зміцнюється віра у позитивну результативність занять фізичними вправами [1, с. 18-37].

Враховуючи те, що фізичні вправи – один із ефективних засобів покращення здоров'я та фізичної підготовки учнів, виховувати в дітей інтерес до фізичної культури ми розпочали з першого класу, готуючи першокласників насамперед до оволодіння читанням та письмом. Під час сидіння дітей за партою м'язи тривалий час перебувають у статичній напрузі, що негативно впливає на регуляцію вегетативних функцій організму. Учителю ж важливо підготувати руку дитини до письма, оскільки в дітей з інтелектуальними порушеннями спостерігаються порушення дрібної моторики рухів пальців, координації кистей рук, що негативно проявляється на оволодінні процесом письма. Щоб зацікавити

дітей до письма, ми використовували різноманітні ігри – основний метод підготовки руки дитини до письма, насамперед ігри-заняття, ігри-вправи. Готуючи кожну дитину до письма, постійно робили паузи, проводили фізкультурні хвилинки, зважаючи на те, що «розвинувши дрібні рухи пальців і кистей рук, можна сподіватися, що ... процес письма викликатиме у дитини інтерес і даватиме втіху» [3, с. 18-19].

З метою прищеплення учням з інтелектуальними порушеннями інтересу до фізичної культури і спорту ми звернули увагу на якість проведення уроків, залучення учнів до фізкультурно-оздоровчих занять. Для визначення стану організації фізичного виховання та фізичної культури школярів з інтелектуальними порушеннями, провели анкетування учителів-класоводів та учителів фізкультури. Результати свідчать, що з учнями досить рідко проводяться бесіди щодо профілактики захворювань, пов'язаних з малорухомих способом життя, бесіди про вплив рухової активності на здоров'я та фізичний розвиток. Бесіди щодо зміцнення здоров'я учнів проводяться «в залежності від рівня інтелекту школярів». Щодо форм позаурочної роботи, які є найбільш ефективними для виховання в учнів інтересу, потреби і звичок займатися фізичними вправами, учителі вважають «все, що стосується перебування дітей на вулиці, оскільки свіже повітря впливає». У процесі проведення уроків фізичної культури «виникають труднощі внаслідок порушень поведінки учнями, не вміння взаємодіяти, не дотримання черги, проблема невміння працювати в парах, невміння орієнтуватися у просторі, часті істерики». З метою подолання труднощів учителі використовують наступне: «пояснення, особистий приклад, вимогливість (якщо потрібно, бо не працює), зауваження, заохочення, якщо хоче отримати приз, участь у змаганнях».

Аналіз відповідей четвертокласників щодо того, які уроки у школі найбільше подобаються свідчить, що переважній більшості респондентів

найбільше подобаються уроки української мови, читання і математики. Лише 13 % опитаних вказали уроки фізкультури. На запитання, чи подобаються уроки фізичної культури, учні відповіли ствердно. Незначна частина дала негативну відповідь, «тому що там потрібно рухатися». Причиною відвідування уроків фізкультури є: «учитель так говорить, мама теж». Діма К. відповів: «Щоб займатися спортом». Уроки фізкультури подобаються усім четвертокласникам, учитель відноситься до учнів «нормально». Лише Богдан М. вказав, що уроки фізкультури «не дуже подобаються, однокласники кричать». Відповідаючи на запитання: «Яким видом спорту хотіли б займатися на уроках?», учні вказали різні види спорту. Мрія Богдана М. – футбол; плаванням хоче займатися Кирило Т., Валентин Р. – «гонщик». Прикро, але як серед хлопчиків, так і серед дівчаток були учні, які «ніяким видом спорту не хочуть займатися, краще щось цікаве знайти в телефоні».

Майже всім учням подобається виконувати на уроках вправи, які учитель пропонує їм під час проведення фізкультурних хвилинок. Учні із захопленням розповідали про сутність вправ, дехто намагався їх продемонструвати. Але окремі учні відповіли, що «не хочеться виконувати на уроках вправи, хочу, щоб швидше була перерва і погратися». Прикро, але ніхто із опитаних не відвідує додаткові спортивні заняття: гуртки, секції тощо, участь у шкільних змаганнях четвертокласники не приймають.

Досить негативні відповіді отримали щодо ставлення батьків до виконання дітьми фізичних вправ. Вдома батьки не пропонують дітям виконувати фізичні вправи, наприклад, ранкову гімнастику. Взагалі, на заняття дітьми фізичними вправами, спортом, на фізичне виховання дітей батьки майже не звертають уваги. Тому, відповідаючи на запитання: «Як батьки турбуються про твоє здоров'я?» – переважна більшість дітей відповіла, що «батьки мене одягають, щоб не простудитися, лікують,

купають ліки, возять на море». Про заняття фізичними вправами, спортом, відвідування спортивних заходів з метою прищеплення дітям інтересу до занять фізичною культурою, виховання їх фізично міцними, батьки турбуються досить однобічно.

Усі четвертокласники відмітили достатню кількість спортивного обладнання для проведення уроків фізичної культури.

Зважаючи на отримані результати, ми запропонували учням виконувати фізичні вправи у поєднанні з віршованим текстом, з імітацією дій героїв відомих казок. Це сприяло розвитку пам'яті, мислення, мовлення, уваги. Імітація дій у віршах розвиває уяву, спостережливість та викликає в учнів особливий інтерес до виконання фізичних вправ, оскільки має багато спільного з ігровою діяльністю дітей і казками, які доступні для сприймання молодшими школярами з інтелектуальними порушеннями [4].

Отже, виховати інтерес до фізичної культури в учнів з інтелектуальними порушеннями можна завдяки зміні ставлення педагогів до проведення уроків фізкультури та фізкультурно-оздоровчих заходів на належному рівні; залучення батьків до систематичного збереження та зміцнення фізичного здоров'я дітей.

Література:

1. Козленко Н. А. Школьникам – привычку заниматься физкультурой. К.: Рад. школа, 1985. – 120 с.
2. Козленко М. П. Виховання у школярів інтересу до фізкультури і спорту. К.: Тов: «Знання» УРСР, Серія VII: «Педагогічна», 1982. – № 5. – 48 с.
3. Кравець Н. П. Підготовка руки до письма // Дошкільне виховання, 2003. – № 10. – С. 18-19.

4. Кравець Н. П., Шовкун А. В. Фізичні вправи на уроках літературного читання як засіб корекції особистості учнів з інтелектуальними порушеннями. Розвиток сучасної науки: теорія, практика, інновації: тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Дніпро, 29 березня 2019 р. – Ч. 3. – Дніпро, 2019. – С. 28-34.
5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Ч. I. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 272 с.

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Курепін В. М.,

старший викладач кафедри

методики професійного навчання

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Демченко А. В.,

студентка інженерно-енергетичного факультету

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Під впливом продуктивної діяльності людини на нашій планеті розвиваються процеси, що погіршують середовище життя живих організмів, згубно впливають на здоров'я людей. Деякі такі процеси через необоротність переростають в екологічні нещастя. Їхні наслідки можуть виявитися в різних регіонах Землі в будь-який час, тому що все в природі взаємозалежне. Ніхто ніколи не може почувати себе в безпеці, якщо десь